

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Pavel împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana mun. Chișinău nr.95/2021/2550 din 22 februarie 2021, în partea ce ține stabilirea vechimii în serviciu, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.R-824/21 din 7 mai 2021, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă cu achitarea diferenței neachitate a pensiei începând cu 15 ianuarie 2021,

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-304/23
NR. PIGD 2-21079531-01-3ra-16032023)*

Admisibilitatea recursului depus până la 1 septembrie 2023. Articolul 246 din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023).

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – T. Avasiloaie
Curtea de Apel Chișinău – Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan

23 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 27 mai 2021, Rusu Pavel a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana mun. Chișinău nr.95/2021/2550 din 22 februarie 2021 în partea ce ține stabilirea vechimii în serviciu, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.R-824/21 din 7 mai 2021, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă cu achitarea diferenței neachitate a pensiei începând cu 15 ianuarie 2021 luându-se în considerare confirmarea DP Chișinău nr. 16909 din 22 octombrie 2018 (f.d. 3-4).

2. În motivarea acțiunii reclamantul indică că a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne și Centrului Național Anticorupție consecutiv începând cu 1 octombrie 1996 și până la 15 ianuarie 2021. Astfel, conform calculului eliberat de Centrul Național Anticorupție vechimea în serviciu constituie 25 ani 10 luni 13 zile.

3. Potrivit confirmării Direcției Poliție Chișinău nr. 16909 din 22.10.2018, reclamantul a fost angajat în cadrul Batalionului Special de escortă și pază deținuți în perioada 4 august 2014 – 3 octombrie 2014, iar această perioadă i-a fost calculată la vechimea în serviciu, beneficiind de avantajul conform căruia pentru o zi lucrată se considerau două zile vechime.

4. Cu referire la prevederile art. 13, art. 48 și art. 49 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, reclamantul a indicat că s-a adresat la CTAS Ciocana cu actele de pensionare în vederea stabilirii și calculării pensiei. Astfel, la 22 februarie 2021, prin decizia nr. 95/2021/2550, CTAS Ciocana i-a stabilit pensia, reieșind din 25 de ani vechime în serviciu, deși aceasta trebuia calculată pentru 26 de ani de vechime. În consecință, reclamantul s-a adresat cu o cerere prealabilă către CNAS și, pe 7 mai 2021, a primit un răspuns prin care cererea a fost respinsă.

5. Reclamantul consideră că decizia CTAS Ciocana și răspunsul CNAS sunt neîntemeiate și nefondate, fiind susceptibile de a fi declarate ilegale și anulate, având în vedere următoarele considerente.

6. În susținerea celor menționate, reclamantul face trimitere la prevederile art. 18 din Legea nr. 1544 din 23.06.1993 și pct. 8 subpct. d) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova

7. De asemenea, reclamantul reține că, în Hotărârea nr. 19 din 19 iulie 2016, Curtea Constituțională a apreciat că „pensiile pentru limită de vârstă se acordă pentru munca și serviciile prestate, prin îndeplinirea unor obligații social importante. Prin natura lor social-juridică primară, pensiile reprezintă sursa principală și permanentă de subzistență a pensionarilor. Având în vedere dispozițiile Constituției (art. 47 alin. (2)), cetățenii au dreptul de a primi integral, pe parcursul întregii vieți, pensia stabilită în condițiile Legii nr. XIV”.

8. De asemenea, Curtea a subliniat că, potrivit art. 10 alin. (3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, dreptul la pensie este imprescriptibil. Curtea a reiterat că dreptul de proprietate nu este unul absolut și poate fi supus unor limitări. În acest context, Curtea a reținut că o restrângere a drepturilor garantate de Constituție trebuie să fie prevăzută de lege, necesară în interesele menționate la art. 54 alin. (2) din Legea fundamentală, proporțională cu situația care a determinat-o și să nu aducă atingere substanței dreptului de proprietate, adică să servească unui interes public legitim.

9. Prin urmare, cu referire la interesul public în discuție, punând în balanță interesul statului de a stabili anumite termene de apariție, exercitare sau apărare a drepturilor civile, pentru a asigura certitudinea juridică, pe de o parte, și dreptul cetățenilor de a primi integral pensia stabilită, pe de altă parte, Curtea constată că acest din urmă drept prevalează.

10. Urmare celor menționate și în temeiul art. 162-168, 189, 209, 211, 212, art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, reclamantul a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată așa cum a fost formulată.

11. Prin hotărârea din 22 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana mun. Chișinău nr.95/2021/2550 din 22 februarie 2021 în partea ce ține stabilirea vechimii în serviciu și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale de soluționare a cererii prelabile nr.R-824/21 din 7 mai 2021 și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, oficiul teritorial competent să emită o decizie nouă în partea ce ține stabilirea vechimii în serviciu, în temeiul cererii depusă de Rusu Pavel la data de 18 ianuarie 2021 prin care să-i stabilească lui Rusu Pavel vechimea în serviciu, luându-se în

considerație confirmarea DP Chișinău nr.16909 din 22 octombrie 2018 (f.d.35, 40-44).

12. Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 23 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 22 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 38-39).

13. Prin decizia din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a menținut hotărârea din 22 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.71, 72-83).

14. Instanța de apel a reținut că prima instanță a decis corect că, în perioada pentru care se solicită calcularea vechimii în muncă cu avantaje, Rusu Pavel îndeplinește condițiile legale pentru a beneficia de calcularea pensiei în urma acordării avantajelor aferente vechimii în muncă pentru perioada respectivă, conform solicitărilor formulate de intimat.

15. Totodată, instanța de apel a punctat că, concluzia privind aplicabilitatea prevederilor pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 derivă și din Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014, care statuează expres că penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile pentru bolnavi contagioși și psihici cad sub incidența acestei reglementări.

16. În acest context, instanța de apel a indicat că potrivit ordinului nr. 96 din 20 martie 2018 al Ministerului Afacerilor Interne, se acordă înlesniri pentru calculul vechimii în muncă, iar Rusu Pavel, prin activitatea sa în cadrul subdiviziunilor de pază și escortare, beneficiază de aceste prevederi la calcularea pensiei.

17. Totodată, instanța de apel a notat că aplicabilitatea Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 și a ordinului MAI nr. 96/2018 există deja determinată de angajator, iar autoritatea pârâtă avea obligația să rețină aceste prevederi și să efectueze calculul vechimii în muncă și a mărimii pensiei reclamantului.

18. Curtea de Apel Chișinău a subliniat că ordinul MAI nr. 96 din 20 martie 2018 este un act administrativ normativ valabil, care produce efectele juridice de rigoare și trebuie aplicat corespunzător, astfel susținând acțiunea reclamantului.

19. Pe cale de consecință, instanța de apel a indicat că alegațiile autorității publice apelante, potrivit cărora activitatea reclamantului din perioada 4 august 2014 – 3 octombrie 2014 nu ar putea fi raportată la prevederile pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, sunt neîntemeiate, deoarece actele prezentate confirmă dreptul acestuia la calcularea vechimii cu avantaje.

20. La 20 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.89), iar la 21 februarie 2023 a prezentat motivarea recursului, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d. 92-94).

21. În motivarea recursului recurenta a invocat că perioada de activitate a intimatului în cadrul Batalionului Special de escortă și pază nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994. Prin urmare, nu există temei pentru anularea deciziei CTAS Ciocana nr.95/2021/2550 și a răspunsului CNAS nr. R-824/20, deoarece intimatul nu a solicitat stabilirea vechimii în serviciu, care oricum nu este de competența CNAS.

22. Recurenta a indicat că cererea de chemare în judecată se referea la stabilirea și calcularea cuantumului pensiei, nu la vechimea în serviciu. Instanțele inferioare au admis pretenții inexistente și nu s-au pronunțat asupra cererii reale. Stabilirea vechimii în serviciu este de competența angajatorului, nu a CNAS, care doar calculează pensiile.

23. Prin urmare, recurenta consideră că decizia instanței este neîntemeiată și imposibil de executat, deoarece vechimea în serviciu a fost deja confirmată prin actul prezentat.

24. Prin referința din 18 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Rusu Pavel, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali a solicitat declararea recursului ca inadmisibil (f.d. 103-105).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

25. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

26. Art. 245 din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

27. Art. 246 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Recursul se declară inadmisibil în special când:

a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs;

b) recursul este depus în mod repetat;

c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1);

e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2);

f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.”

28. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

29. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 29 noiembrie 2022, iar la 16 februarie 2023 decizia motivată a fost notificată recurentului (f.d. 85), prin intermediul oficiului poștal. Prin urmare, recursul este în termen.

30. Din analiza prevederilor legale citate supra, rezultă că admisibilitatea /inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

31. Completul Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „*în special*” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea în fond a cererii de recurs.

32. În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

33. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

34. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ (în redacția existentă la data depunerii recursului). În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

35. De asemenea, Completul Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

36. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

37. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, §39).

38. La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

39. În circumstanțele menționate, Completul Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

40. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 246 din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă